**Rok akademicki:**
2017/18
**Jednostka prowadząca:**
Instytut Historii WHiDK
**Kierunek:**
Historia
**Specjalność**:
Europa Wschodnia
**Poziom:**
studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne
**Nazwa przedmiotu:**
## Teologia porównawcza Kościoła Zachodniego i Wschodniego
**Język:**
PL
**Typ przedmiotu:**
przedmiot specjalnościowy
**Przedmiot obieralny:**
nie
**Rok studiów, semestr:**
rok I, semestr zimowy
**Wymiar:**
wykład: 30 godz.
**Punkty ECTS:**
wykład: 2
**Forma zaliczenia:**
wykład: zaliczenie z oceną
**Prowadzący:**
wykład: ks. prof. dr hab. Tadeusz Kałużny SCJ;
**Koordynator sylabusa:**
ks. prof. dr hab. Tadeusz Kałużny SCJ

**Sylabus dostępny w ramach:**

- Teologia porównawcza Kościoła Zachodniego i Wschodniego [na kierunku:] Europa Wschodnia (H_EW), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, I rok, semestr zimowy
    - [prowadzący wykład:30h/zo/2ECTS]: ks. prof. dr hab. Tadeusz Kałużny SCJ;

**Wymagania wstępne:**
Zainteresowanie tematyką wykładu.
**Cele:**
1. Ogólne wprowadzenie w najważniejsze zagadnienia teologii Kościołów rzymskokatolickiego i prawosławnego.

2. Przekazanie wiedzy na temat punktów wspólnych oraz rozbieżności w teologii katolickiej i prawosławnej.

**Treści kształcenia:**

Wykład stanowi próbę syntetycznej prezentacji podstawowych zagadnień z zakresu teologii katolickiej i prawosławnej w ujęciu porównawczym. Temat wykładu obejmuje następujące grupy problemowe:
1. Ogólna charakterystyka teologii katolickiej i prawosławnej (pojęcie; źródła; cechy specyficzne; metoda teologii).
2. Bóg Trójjedyny (doświadczenie i poznanie Boga; dogmat trynitarny; sporna kwestia „Filioque").
3. Stwórcze dzieło Boga (podstawy nauki o stworzeniu; nauka o aniołach; człowiek w aspekcie stwórczym).
4. Jezus Chrystus (dogmat chrystologiczny; tajemnica zbawienia).
5. Duch Święty i życie w łasce (Osoba i działanie Ducha Świętego; uświęcenie-przebóstwienie człowieka).
6. Matka Boża (wspólne podstawy mariologii; rozbieżności w teologii i pobożności maryjnej).
7. Kościół (natura Kościoła; zagadnienie prymatu i nieomylności biskupa Rzymu.
8. Sakramenty Kościoła (sakramenty w ogólności; poszczególne sakramenty: kwestie wybrane).
9. Eschaton (elementy specyficzne eschatologii wschodniej i zachodniej).
10. Ekumenia (katolicyzm i prawosławie wobec ruchu ekumenicznego; podstawy ekumenicznego zaangażowania; teologiczny dialog katolicko-prawosławny).

**Efekty kształcenia:**

Wiedza

W wyniku przeprowadzonych zajęć student ma podstawową wiedzę z zakresu teologii systematycznej, zwłaszcza zaś w odniesieniu do punktów wspólnych oraz rozbieżności w teologii katolickiej i prawosławnej, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej.

Umiejętności:

W wyniku przeprowadzonych zajęć student posiada umiejętność integrowania wiedzy z zakresu teologii katolickiej i prawosławnej, odnajdywania powiązań pomiędzy poszczególnymi elementami chrześcijańskiego dziedzictwa doktrynalnego.

Kompetencje:

W wyniku przeprowadzonych zajęć student ma świadomość złożoności rzeczywistości i rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów. Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę na temat „Kościołów siostrzanych". Jest lepiej przygotowany do uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa chrześcijańskiego i kulturowego regionu, kraju i Europy.

**Metody i narzędzia dydaktyczne:**

Wykład tradycyjny z wykorzystaniem elementów konwersatorium i prezentacji multimedialnej.

**Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:**

Zaliczenie przedmiotu na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych za:
(a) egzamin ustny z zakresu problematyki prowadzonych wykładów (60%);
(b) przygotowanie do zajęć/pisemne testy w ciągu semestru z zakresu przerobionego materiału (30%);
(c) aktywność na zajęciach (10%).

**Lektury podstawowe:**

Felmy K.Ch., Współczesna teologia prawosławna, Białystok 2005.
Gryz K., Antropologia przebóstwienia. Obraz człowieka w teologii prawosławnej, Kraków 2009.
Hryniewicz W., Karski K., Paprocki H., Credo. Symbol naszej wiary, Kraków 2009.
Wagner H., Dogmatyka, Kraków 2007.

**Lektury uzupełniające:**

Bartnik Cz., Dogmatyka katolicka, t.1-2, Lublin 2000-2003.
Blaza M., Jak wierzysz? Sakramenty inicjacji chrześcijańskiej w dialogu katolicko-prawosławnym, Warszawa 2005.
Bóg żywy. Katechizm Kościoła prawosławnego, Kraków 2001.
Bujak J., Prymat biskupa Rzymu w świetle katolicko-prawosławnego dialogu ekumenicznego, Szczecin 2007.
Bułgakow S., Prawosławie. Zarys nauki Kościoła prawosławnego, Białystok-Warszawa 1992.
Evdokimov P., Prawosławie, Warszawa 2003.
Hilarion (Ałfiejew), Misterium wiary. Wprowadzenie do prawosławnej teologii dogmatycznej, Warszawa 2009.
Kałużny T., Na drogach jedności. Dwustronne dialogi doktrynalne Kościoła rzymskokatolickiego na płaszczyźnie światowej, Kraków 2012, s. 19-48.
Kałużny T., Nowy sobór ogólnoprawosławny. Natura, historia przygotowań, tematyka, Kraków 2008.
Kałużny T., Rok liturgiczny w rycie bizantyjskim, [w:] Czas i kalendarz, red. Z. Kijas, Kraków 2001, s. 159-186.
Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 1994.
Kniazeff A., Matka Boża w Kościele prawosławnym, Warszawa 1996.
Łosski W., Teologia mistyczna Kościoła wschodniego, Kraków 2007.
Meyendorff J., Teologia bizantyjska. Historia i doktryna, Kraków 2007.
Meyendorff J., Małżeństwo w prawosławiu: liturgia, teologia, życie, Lublin 1995.
Ware K., Kościół prawosławny, Białystok 2002.

**Uwagi:**